

Landbruket i Levanger

Bonden som bærebjelke i økonomi, bygdeliv og matkultur

Presentasjon for formannskapet · April 2026

Tre grunner til at bonden er Levangers viktigste nabo

1

Produserer i nasjonal toppdivisjon

423 gårdsbruk, 134 400 dekar, topp tre nasjonalt på kylling, svin og ammeku.

2

Holder bygdene og matkulturen i live

Ytterøy, Skogn, Markabygda, Åsen og Ekne har blant annet skole og butikk fordi gårdene drives.

3

Skaper verdier langt utover gårdstunet

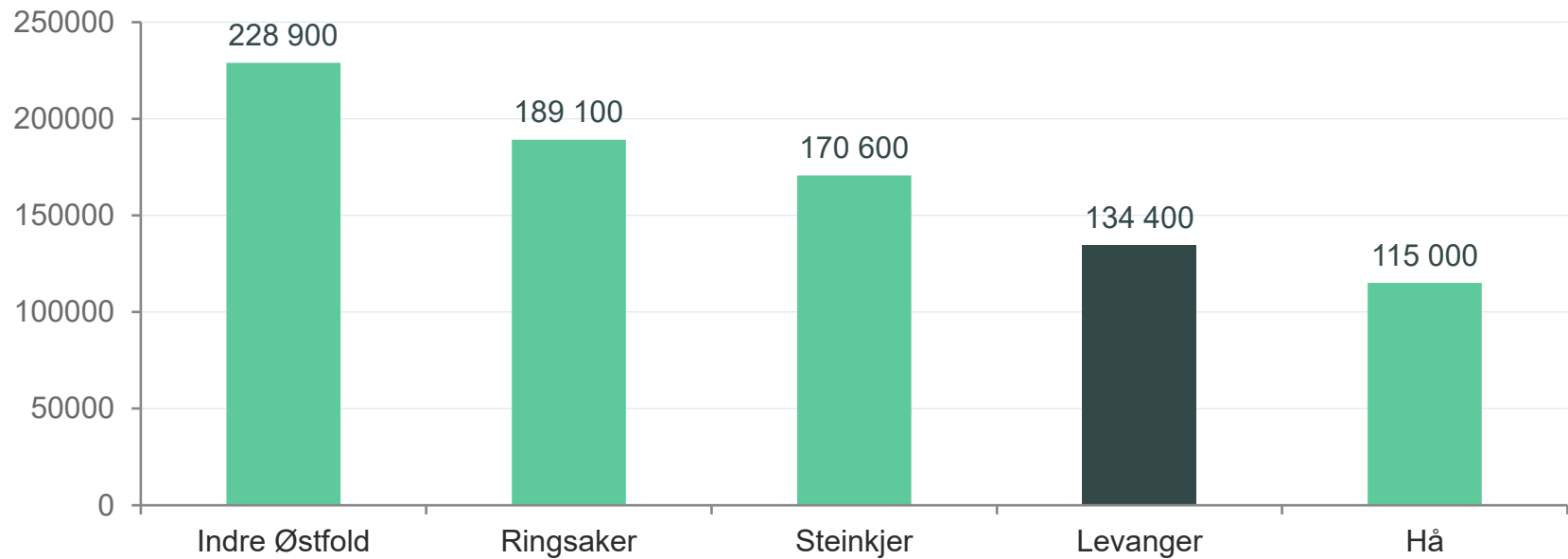
Hver jordbruksjobb gir 2,6 arbeidsplasser totalt. Munkeost vinner gull internasjonalt.

DEL 1

Bonden som matprodusent

Areal, produksjon og verdiskaping

Levanger-bonden dyrker i Norges øverste divisjon

Over 20 % av kommunens areal er jordbruk — seks ganger det nasjonale snittet.

Kilde: SSB «Gardsbruk, jordbruksareal og husdyr» (23.09.2024)

Bøndene våre leverer i landstoppen på tvers av produksjoner

3.

**Slaktekylling
i Norge**

Over 4,5 mill. kyllinger

3.

**Slaktegris
i Norge**

Over 68 000 griser

4.

**Ammeku
i Norge**

Litt over 1 500 dyr

Hver bonde skaper grunnlag for 2,6 arbeidsplasser

17,4 mrd

Samlet verdiskaping fra trøndersk landbruk.

Levanger er nr. tre i fylket etter Trondheim og Steinkjer.

× 2,6

Multiplikatoreffekten: for hver sysselsatt i jordbruket oppstår 2,6 arbeidsplasser totalt i verdikjeden.

Når én bonde slutter, forsvinner ikke bare den ene jobben, men det rammer leverandører, meieri, slakteri, transport og tjenester.

Kilde: SINTEF-rapport 2023:00601 «Kunnskapsgrunnlag for trøndersk landbruk»

400 millioner kroner i tilskudd – brukt lokalt

400

mill. kr i produksjonstilskudd til
bøndene i Levanger og Verdal samlet i
2024.

Pengene omsettes i bygda

Bøndene kjøper driftsmidler, vedlikeholder bygninger, leier tjenester og ansetter folk i lokalsamfunnet.

5,2 % av sysselsettingen i Levanger er i primærnæringene, over dobbelt så mye som nasjonalt.

DEL 2

Bonden som bygdebygger

Kulturlandskap, bosetting og matkultur

5000 år med uavbrutt jordbruk har formet Levanger

«Levanger er et av de beste jordbruksdistriktene i Trøndelag, og bruksenhetene er jevnt over store.»

— Store norske leksikon

Ytterøy: 50 gårdsbruk holder øysamfunnet i live

~500

innbyggere

~50

gårdsbruk i drift

1:10

ett bruk per
ti innbyggere

Skole · barnehage · butikk · helsetun · kirke · kafé — alt dette eksisterer fordi bøndene bor og virker på øya.

Tilsvarende mønster i Skogn, Markabygda (Montessoriskole), Åsen, Ekne og Frol.

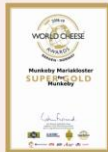
Fra munkeost til Norges nordligste epler

Munkeby Mariakloster

Ost fra klosterets egen melk.
Selvbetjent butikk «basert på tillit».

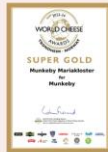
2019

"Super Gull" under OsteVM i Bergen

2024

"Super Gull" under OsteVM i Trondheim

Mikkelhaug Gård

Norges nordligste epleprodusent.
Økologisk juice og selvbetjent Eggbuga.

 Økologisk fruktproduksjon

Bondens produksjon fyller regionens foredlingsindustri

TINE Meieriet Verdal

125 ansatte · Tine investerer 1,5 mrd

Avhengig av bøndenes melkeleveranser

Felleskjøpet Agri

Ny avdeling Gråmyra · ~140 mill

Byggestart 2026 — satser fordi bøndene satser

Norske Skog Skogn

~424 ansatte · 3,1 mrd omsetning

Grunnlagt av skogeierorganisasjonene

DEL 3

Bonden og fremtiden

Matberedskap, jordvern og bærekraft

Norges selvforsyning er kritisk lav — bonden er svaret

34,9 %

Norges kraftfôrkorrigerede selvforsyningsgrad i 2024 — historisk lavt.

«I 2018 produserte Trøndelag; 21,1 % av all melk, 18,9 % av alt storfekjøtt, 28,7 % av alt fjørfekjøtt, 23,5 % av alle egg, 13,2 % av alt korn, og 23,2 % av alt høy i Norge. Til sammenligning bor kun 8,7 % av Norges befolkning i Trøndelag..»

Hvert dekar matjord som bygges ned, er tapt for alltid

Situasjonen i Levanger

26 dekar/år
gjennomsnittlig omdisponert (2010–2018)

Blant de tre trønderske kommunene som omdisponerte mest i 2023.

Geitingsvollen: 100 dekar fulldyrket kornjord av «meget god kvalitet» godkjent til bolig.

Bonden kan ikke produsere mat uten jord. Jordvern er bondens grunnleggende rammebetingelse.

Nasjonale rammer strammes

Stortinget 2024: maks 2 000 dekar/år nasjonalt (ned fra 3 000).

I Åsen-saken tok departementet jordvernhensyn til følge.

Nasjonalt i 2023: 2 740 dekar — laveste nivå på 50 år.

Bonden forvalter landskap, mangfold og karbonbinding

Kulturlandskapet er bondens verk

Artsrik slåtte-mark i Levanger (Brubakken) er klassifisert som kritisk truet naturtype. Bondens beite- og slåtteaktivitet holder den i live.

Ytterøys mosaikk av jord, beite og skog er blant fylkets mest verdifulle kulturmiljøer.

283 493 dekar produktiv skog i kommunen, skog som binder karbon.

Bonden som del av løsningen

Biorest som gjødsel: Bøndene tar imot gjødselrest fra biogassanlegget på Fiborgtangen.

Klimafokus-prosjektet (2025–2028): Presisjonsjordbruk, fangvekster og karbonbinding.

Kortreist mat reduserer transportutslipp.

Tre handlingsrom for formannskapet

1

Synliggjør bondens reelle bidrag i kommunens planer

Landbruksbasert næring er trolig ansvarlig for en fjerdedel av lokal verdiskaping.

2

Gi bonden forutsigbare arealrammer

Bonden kan ikke investere langsiktig hvis matjorda er usikker.

3

Bygg videre på Levanger som matkultur-kommune

Bøndenes innovasjon er allerede kommunens beste omdømmeressurs.

Takk for oppmerksomheten

Spørsmål?

Hovedkilder (klikkbare):

[SSB: Gardsbruk, jordbruksareal og husdyr](#)

[NIBIO Arealbarometer: Fun-facts Trøndelag \(2025\)](#)

[SINTEF: Kunnskapsgrunnlag for trøndersk landbruk \(2023\)](#)

[Trøndelag fylkeskommune: Faktafredag Jordbruk](#)

[Levanger kommune: Næring landbruk/skogbruk](#)

[Store norske leksikon: Levanger](#)